

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

**Финансиски извештаи за годината што завршува на
31 декември 2021 и Извештај на независен ревизор**

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2021 со
Извештај на независниот ревизор**

Содржина

Страна

Извештај на независниот ревизор

Финансиски извештаи

Извештај за сеопфатна добивка 1

Извештај за финансиската состојба 2

Извештај за промени во главнината 3

Извештај за паричните текови 4

Белешки кон финансиските извештаи 5 - 46

Прилог 1: Годишен извештај за работењето

Прилог 2: Неревидирана годишна сметка

Извештај на
независниот
ревизор

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Извештај на независниот ревизор до акционерите на Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Сава пензиско друштво а.д Скопје („Друштвото“), прикажани на страните од 1 до 48, кои се состојат од извештајот за финансиската состојба на 31 декември 2021 година, извештајот за сеопфатната добивка, извештајот за промените во капиталот и извештајот за паричниот тек за годината тогаш завршена и белешките кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување („МАПАС“) и Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија применливи за друштвата за управување со пензиски фондови во Република Северна Македонија, како и за таква интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за да се овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да искажеме мнение за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени и објавени во Република Северна Македонија во Службен Весник бр. 79 од 11 јуни 2010 година. Овие стандарди изискуваат да се придржуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и проценките на ризиците за значајни грешки во финансиските извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки.

Во проценувањето на овие ризици, ги разгледавме соодветните интерни контроли воспоставени во Друштвото за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мнение за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Друштвото. Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени политики и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во финансиските извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мнение.

Мнение

Според наше мнение, финансиските извештаи реално и објективно ја прикажуваат финансиската состојба на Друштвото на 31 декември 2021 година, како и неговата финансиска успешност и неговиот паричен тек за годината тогаш завршена, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија применливи за друштвата за управување со пензиски фондови во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Годишен извештај за работата на Друштвото изготвен согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва

Согласно изискувањата на член 34(д) од Законот за ревизија, ние известуваме дека историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај на Друштвото, изготвен од раководството согласно барањата на член 384(7) од Законот за трговски друштва, се конзистентни во сите материјални аспекти, со годишната сметка на Друштвото и со финансиските информации обелоденети во ревидираните финансиски извештаи на Друштвото, на и за годината која завршува на 31 декември 2021 година. Раководството е одговорно за изготвување на годишната сметка на Друштвото која што беше одобрена од Управниот одбор на Друштвото на 10 февруари 2022 година и за изготвување на годишниот извештај на активностите на Друштвото, којшто беше одобрен од Управниот одбор на Друштвото на 14 февруари 2022 година.

Скопје, 21 февруари 2022 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР
Срѓан Ранѓеловиќ

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО
Управител
Срѓан Ранѓеловиќ

Финансиски
извештаи

Сава пензиско друштво а.д. Скопје**Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2021***(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)***Извештај за сеопфатна добивка**

	Белешка	За годината што завршува на 31 декември	
		2021	2020
Приходи од управување со фондови		265.984	237.748
Приходи од надоместок од придонеси		93.594	90.746
Приходи од надоместок од управување		172.388	146.998
Приходи од надоместок за премин		2	4
Расходи од управување со фондови		(81.071)	(72.853)
Расходи за МАПАС		(37.122)	(35.902)
Расходи за ПИОСМ		(4.417)	(4.278)
Расходи за чувар на имот		(16.906)	(15.337)
Трошоци за трансакции		(172)	(72)
Трошоци за маркетинг		(15.835)	(11.353)
Трошоци за агенти		(5.402)	(4.704)
Останати трошоци од управување со фондови		(1.217)	(1.207)
Добивка од управување со фондови		184.913	164.895
Приходи од камати на вложувања во депозити	5	6.646	7.821
Приходи од камати на вложувања во хартии од вредност	6	9.658	9.275
Останати приходи	7	2.574	3.085
Материјални трошоци	8	(15.589)	(15.617)
Трошоци за вработени	9	(52.968)	(49.714)
Амортизација	17, 18	(2.160)	(1.850)
Останати нематеријални расходи	10	(15.972)	(12.120)
Добивка пред оданочување		117.102	105.775
Данок на добивка	11	(7.632)	(8.355)
Нето добивка за годината		109.470	97.420
Нето добивка од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба		(3.097)	7.122
Актуарски добивки/(загуби) од планови за дефинирани користи на вработени		(413)	47
Друга сеопфатна добивка		(3.510)	7.169
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА		105.960	104.589

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овие финансиски извештаи.

Извештај за финансиската состојба

	Белешка	На 31 декември	
		2021	2020
СРЕДСТВА			
Парични средства и парични еквиваленти	12	54.276	72.406
Депозити	13	275.039	296.994
Хартии од вредност	14	353.706	302.530
Останати финансиски средства	15	17.645	14.851
Останати средства	16	2.855	2.311
Побарувања за повеќе платен данок на добивка		82	-
Материјални вложувања	17	5.035	2.102
Нематеријални вложувања	18	2.949	2.670
ВКУПНИ СРЕДСТВА		711.587	693.864
ОБВРСКИ			
Останати финансиски обврски	19	15.901	47.289
Обврски за користи на вработени	20	3.007	2.104
Останати обврски	21	3.227	3.857
Обврски за данок на добивка		-	1.776
Одложени даночни обврски	22	3.041	3.385
Останати резервирања		348	-
Вкупно обврски		25.524	58.411
АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ			
Основна главнина	23	130.001	130.001
Ревалоризациони резерви		27.372	30.469
Законски резерви		13.747	13.747
Останати резерви		15.928	9.643
Акумулирана добивка	24	499.015	451.593
Вкупно капитал		686.063	635.453
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		711.587	693.864

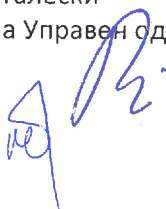
Финансиските извештаи на Друштвото се одобрени од Управниот Одбор на 10 февруари 2022 и беа потпишани во нивно име од:

Коста Ивановски
Член на Управен одбор

Петар Талески
Член на Управен одбор

Мира Шекутковска
Претседател на Управен одбор

Марија Ѓорѓиевска
Овластен сметководител
(Број од Регистар на ИСОС: 11-5327/2)

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2021

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промени во главнината

	Основна главнина	Ревалори- зациони резерви	Законски резерви	Останати резерви	Акумули- рана Добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2020	130.001	23.347	13.747	7.932	405.037	580.064
Нето добивка за годината	-	-	-	-	97.420	97.420
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	7.122	-	-	-	7.122
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	47	47
Вкупна сеопфатна добивка	-	7.122	-	-	97.467	104.589
Исплатена дивиденда	-	-	-	-	(49.200)	(49.200)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	1.711	(1.711)	-
Состојба на 31 декември 2020	130.001	30.469	13.747	9.643	451.593	635.453
Нето добивка за годината	-	-	-	-	109.470	109.470
Нето добивки/(загуби) од вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	-	(3.097)	-	-	-	(3.097)
Актуарски добивки/(загуби) на планови за дефинирани користи на вработени	-	-	-	-	(413)	(413)
Вкупна сеопфатна добивка	-	(3.097)	-	-	109.057	105.960
Исплатена дивиденда	-	-	-	-	(55.350)	(55.350)
Издвоена добивка за реинвестирање	-	-	-	6.285	(6.285)	-
Состојба на 31 декември 2021	130.001	27.372	13.747	15.928	499.015	686.063

Белешките кон финансиските извештаи се составен дел на овие финансиски извештаи.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје

Финансиски извештаи на и за годината што завршува на 31 декември 2021

(сите износи се во илјади Денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за паричните текови

	Белешка	2021	2020
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочување		117.102	105.775
Коригирана за:			
Амортизација на материјални и нематеријални вложувања		2.160	1.850
Приходи од камата	5, 6	(16.304)	(17.096)
		102.958	90.529
Промени во останати финансиски средства		(2.794)	(2.535)
Промени во останати средства		(544)	(1.092)
Промени во останати финансиски обврски		(31.388)	31.532
Промени во обврски за користи на вработени		490	185
Промени во останати резервирања		348	-
Промени во останати обврски		(630)	371
		68.440	118.990
Платен данок на добивка		(9.490)	(4.045)
		58.950	114.945
Нето паричен тек од основната дејност			
Паричен тек од инвестиционата дејност			
Набавка на материјални вложувања		(4.130)	(818)
Набавка на нематеријални вложувања		(1.264)	(1.303)
Продажба на материјални средства		22	-
Пласмани во депозити		(97.000)	(100.000)
Доспеани и вратени депозити од банки		119.000	76.200
Наплатени камати		16.054	16.166
Приливи од хартии од вредност расположливи за продажба		16.154	12.796
Купени хартии од вредност расположливи за продажба		(70.566)	(14.189)
		(21.730)	(11.148)
Нето паричен тек од инвестиционата дејност			
Парични текови од финансиска активност			
Платени дивиденди		(55.350)	(49.200)
Нето паричен тек од финансиска активност		(55.350)	(49.200)
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти		(18.130)	54.597
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на периодот		72.406	17.809
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на периодот	12	54.276	72.406

1 Општи информации

Сава пензиско друштво а.д. Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“) претставува акционерско друштво основано на 17 мај 2005 година со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е основано по Одобрение од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС) со број 01-01 од 04 април 2005 година.

Друштвото има единствена дејност на управување со пензиски фондови, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со фондовите.

Друштвото управува со задолжителен пензиски фонд „Сава пензиски фонд“ и доброволен пензиски фонд „Сава пензија плус“.

Друштвото е во целосна сопственост на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана (скратен назив: Сава Ре) и членка на Сава Осигурителна Групација од 14.03.2018 година.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Мајка Тереза бр.1
1000 Скопје
Република Македонија

Вработени

На 31 декември 2021 година Друштвото има 39 вработени (31 декември 2020: 37 вработени).

Надзорен одбор

Павел Гојкович – Претседател од 12.08.2021

Јуре Корент - Претседател до 26.07.2021

Мојца Горњак - Член

Петер Скварча – Член од 26.07.2021

Гоце Вангеловски – Независен член од 27.09.2021

Гоце Христов - Независен член до 26.09.2021

Управен одбор

Мира Шекутковска - Претседател

Петар Талески – Член

Коста Ивановски - Член

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи

2.1 Основи за подготовка и презентација на финансиските извештаи

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст и истите се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

Основа за составување на финансиските извештаи

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано осигурување (МАПАС) и Правилникот за водење сметководство и важечката сметководствена регулатива во Република С. Македонија.

Финансиските извештаи се изготвени според методот на историска набавна вредност, освен за хартиите од вредност расположливи за продажба и финансиските средства кои се мерени по објективна вредност. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална валута на известување во Република Северна Македонија.

Менаџментот смета дека забавувањето на економскиот развој и волатилноста на финансиските пазари во услови на пандемија со Covid 19 имаа влијание на работењето на Друштвото, но не го доведуваат во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.2 Објавени стандарди и толкувања кои се на сила во тековниот период, а кои сè уште не се официјално преведени и усвоени

Заклучно со 31 декември 2021 година, немаше нови стандарди, амандмани на стандарди и интерпретации објавени во Службен весник на Република Северна Македонија применливи за 2021 година.

2.3 Сметководствени политики

A Трансакции со странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски, искажани во странска валута на денот на известувањето, се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на Извештајот за финансиска состојба.

Добивките/загубите од курсни разлики се признаваат како приход/расход во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога настанале.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР) и долари (УСД). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2021 и 2020 година беа како што следи:

Девизен курс	31 декември 2021 МКД	31 декември 2020 МКД
ЕУР	61,6270	61,6940
УСД	54,3736	50,2353

Б Нетирање на финансиски инструменти

Средствата и обврските, приходите и расходите се пребиваат единствено во случај кога пребивањето се бара и дозволува со некој стандард.

В Приходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Приходот од управување со фондовите се признава кога е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економски користи и истите може веродостојно да се измерат.

Друштвото остварува приходи од управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд по следните основи:

Надоместок од придонеси кој се пресметува како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална сметка и на секоја индивидуална потсметка на посебната сметка, пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на задолжителниот фонд, односно како % од уплатените придонеси на секоја индивидуална и професионална сметка пред тие да бидат претворени во сметководствени единици на доброволниот фонд.

Надоместокот од придонеси, уплатени во задолжителниот пензиски фонд во 2021 година изнесува 2% (2020: 2%).

Надоместокот од придонеси, уплатени на индивидуална сметка во доброволниот пензиски фонд изнесува 2,5%, од 01.05.2021 година, односно 2,9% до 01.05.2021 (2020: 2,9%). Надоместокот од придонеси кај професионалните шеми, се уредува со Договор помеѓу Друштвото и осигурителот и може да изнесува максимум до 2,5%, зависно од планираната висина на уплатени придонеси.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

В Приходи од управување со задолжителен и доброволен фонд (продолжение)

Надоместок за управување кој се пресметува како % од нето средствата на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд.

Надоместокот за управување со задолжителен пензиски фонд на месечно ниво во 2021 година изнесува 0,03% (2020: 0,03%) од вредноста на нето средствата на задолжителниот фонд, додека надоместокот за управување со доброволен пензиски фонд изнесува 0,075% од 01.05.2021, односно 0,10% од вредноста на нето средствата на доброволниот фонд до 01.05.2021 година и (2020: 0,10%).

Приходите од надоместок од придонеси и надоместок за управување се признаваат како приходи во периодот во кој услугата е обезбедена.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, висината на надоместокот од придонеси, кој го наплатува Друштвото не може да изнесува повеќе од 2% од секој уплатен придонес, а надоместокот од управување не може да изнесува повеќе од 0,03%

Надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг задолжителен пензиски фонд
Број на денови ≤ 720	15 евра
Број на денови > 720	Не се плаќа надоместок за премин

Број на денови	Износ на надоместок за премин од еден во друг доброволен пензиски фонд
Број на денови ≤ 360	10 евра
Број на денови > 360	Не се плаќа надоместок за премин

Бројот на денови се пресметува согласно законската регулатива. Приходите од надоместок за премин се признаваат кога е веројатно дека идни економски користи, поврзани со преминот, ќе претставуваат прилив во Друштвото.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд

Расходи за МАПАС

Друштвото е обврзано да плаќа надоместок на МАПАС во висина од 0,8% од вкупните придонеси уплатени во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, управувани од страна на Друштвото (2020:0,8%).

Расходи за Фондот на ПИОСМ

Друштвото е обврзано да плаќа месечен надоместок за Фондот на пензиско и инвалидско осигурување на Северна Македонија (ФПИОСМ), во висина од 0,1%, од секој уплатен придонес во задолжителниот фонд (2020: 0,1%).

Расходи за чувар на имот

Друштвото избира единствен чувар на имот на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на пензиските фондови. Функцијата чувар на имот на пензиските фондови во 2021 година ја врши НЛБ Банка АД Скопје.

Надоместокот за чувар на имот се пресметува како % од вкупната вредност на имотот на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Надоместокот кој го наплаќа чуварот на имот за задолжителниот пензиски фонд изнесува 0,035% за вредност на имотот од 600.000.001,00 до 700.000.000,00 ЕУР, односно 0,032% за вредност на имот од 700.000.001,00 до 800.000.000,00 ЕУР.

Надоместокот кој го наплаќа чуварот на имот за доброволниот пензиски фонд изнесува 0,18%, до вредност на имотот од 50.000.000,00 ЕУР.

Трошоци за трансакции

Трошоците за трансакции се трошоци кои согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, во име на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, а за сметка на пензиското друштво ги плаќа пензиското друштво. Трошоците за трансакции, во најголема мера се однесуваат на активностите што ги врши суб чуварот (депозитарна институција која има дозвола издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Северна Македонија и е овластена за таква дејност, согласно законите на државата каде се чуваат средствата на задолжителниот и доброволниот пензискиот фонд), а се поврзани со грижа за извршување на даночни обврски и трошоците за поврат на данок и/или други активности на суб чуварот поврзани со даночните обврски/права на пензискиот фонд.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Г Расходи од управување со задолжителен и доброволен фонд (продолжение)

Трошоци за маркетинг

Трошоците за маркетинг се трошоци поврзани со активности чија цел е зачленување или премин на членови од еден во друг пензиски фонд, рекламирање на карактеристиките на системот на капитално финансирано пензиско осигурување и особено на пензиското друштво.

Трошоците за маркетинг исто така опфаќаат и трошоци направени со цел обезбедување услуга и информација или објективно и навремено обезбедување податок поврзан со работењето на пензиското друштво, на сегашни или идни членови на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд, како и трошоци поврзани со известувањата кои се доставуваат до членовите на задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Овие расходи се признаваат и евидентираат на пресметковна основа кога трошоците се стварно настанати.

Трошоци за агенти

Друштвото има овластени агенти – лица ангажирани по договор за дело чија активност е насочена кон привлекување на нови членови во задолжителниот, односно доброволниот пензиски фонд. Трошоците за агенти опфаќаат трошоци направени за организирање и полагање на испит за стекнување на својство на агент, за упис во регистарот на агенти, за издавање и продолжување на дозволата на агент, надоместоци за склучени договори, трошоци за едукација на агентската мрежа и сл. Вреднувањето на агентската провизија се врши согласно Тарифникот за провизионирање на Друштвото, на месечна основа. Сите трошоци за агенти се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка во моментот на нивното настанување, согласно Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи на пензиското друштво донесен од МАПАС.

Останати трошоци за управување со задолжителен и доброволен фонд

Овие трошоци ги опфаќаат трошоците за внес, корекција и поништување на договор за членство во Регистарот на членови, поднесоци и жалби до МАПАС, трошоците за спроведување на постапка за давање согласности од страна на МАПАС, трошоците за пристап кон информациониот систем на МАПАС и други трошоци поврзани со управување со фондовите.

Д Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите по основ на камата се пресметани на сите каматоносни побарувања и обврски врз основа на законските прописи на Република Северна Македонија или со договор помеѓу доверителот и должникот. Приходите и расходите од камати се признаваат сразмерно на времето на употреба на финансиските инструменти.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Д Приходи и расходи од камати (продолжение)

Приходите од камати се вреднуваат со употреба на методот на ефективна каматна стапка која што го зема во предвид ефективниот принос на средството. Ефективната каматната стапка се користи за дисконтирање на текот на идните парични примања во рамките на векот на употреба на средството и тоа на износ еднаков на почетната сметководствена вредност на средството. Трансакциските трошоци направени при стекнувањето на финансискиот инструмент, претставуваат составен дел на каматната стапка и се разграничуваат и признаваат како приход од камата, во рамките на периодот на употреба на финансискиот инструмент. Дисконтот, како дел од амортизираната набавна вредност на вложувањата во ХВ се признава како компонента на приходот од камати.

Г Финансиски средства

Друштвото ги вложува своите слободни парични средства во депозити и хартии од вредност, кои се дозволени согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Вложувањата во должнички хартии од вредност Друштвото може да ги класифицира во една од следниве категории на портфолија:

- Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување;
- Вложувања во должнички хартии од вредност расположливи за продажба;
- Вложувања во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање;

Класификацијата, Друштвото задолжително ја врши при нивното стекнување/ купување и тоа според т.н „намера на менаџментот во поглед на нивната намена“ од што понатаму зависи и нивниот сметководствен третман.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат за тргување се распоредуваат оние ХВ кои се стекнати со намера да се тргува на краток рок и да се оствари добивка поради движење на цените на пазарот или дилерската маржа. Во ова портфолио се распоредуваат ХВ за кои постои активен пазар.

Во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се распоредуваат оние ХВ за кои Друштвото во моментот на стекнувањето нема однапред јасна и цврста намера за какви цели ќе ги користи, односно дали со нив ќе тргува или ќе ги чува до доспевање.

Во должнички хартии од вредност кои се чуваат до доспевање се распоредуваат оние ХВ кои се со фиксни плаќања и фиксно доспевање, за коишто Друштвото има дефинитивна намера и можност да ги чува до доспевање.

Друштвото ги чува хартиите од вредност во портфолио хартии од вредност расположливи за продажба. Сместувањето на хартиите во портфолио расположливи за продажба е резултат на определбата на Друштвото да вложува во хартии од вредност кои можат да бидат оттуѓени во било кое време, доколку се јави потреба од генерирање на ликвидни средства.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)
Г Финансиски средства (продолжува)

Почетно вреднување

Почетното вреднување на должничките ХВ, без оглед на нивната класификација се врши според нивната набавна вредност (трошокот на набавка заедно со трансакциските трошоци при стекнувањето), којашто претставува објективна - фер вредност на дадениот надоместок. Исклучок од ова правило се ХВ од портфолиото за тргување, за коишто трансакциските трошоци не се вклучуваат во набавната вредност при почетното мерење, туку истите веднаш се признаваат како трошок на периодот во Билансот на успех.

Последователно вреднување

Последователното вреднување на должничките ХВ се разликува зависно од видот на нивната класификација.

Должничките ХВ кои се чуваат за тргување и ХВ расположливи за продажба, Друштвото последователно ги мери според нивната објективна - фер вредност, без било какво намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при нивното продавање или отуѓување. Нивната објективна вредност претставува објавената котирана пазарна цена на активен пазар.

Доколку во моментот на вреднувањето таква цена нема, тогаш објективната вредност се одредува со употреба на техники за вреднување, чија цел е да се утврди која би била трансакциската цена на датумот на мерење, за размена под комерцијални услови. Со техниката на вреднување се одредува објективната вредност врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови, при што се користат каматните стапки кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, и периодот на доспевање.

Должничките ХВ кои се чуваат до доспевање и депозитите, последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективната каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапка која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи и одливи, вклучувајќи ги сите трансакциони трошоци.

Добивки или загуби од последователното мерење

Зависно од класификацијата се разликува и евиденцијата на добивките/загубите кои произлегуваат од промената на фер вредноста на должничките ХВ.

Кај ХВ за тргување, секоја добивка/загуба од промената на фер вредноста на ХВ, треба да се признае во Билансот на успех во периодот кога настанува и тоа како нереализирана добивка/загуба. Доколку во ова портфолио има ХВ во странска валута или деноминирани во странска валута, курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење, исто така се признаваат во Билансот на успех.

Добивките или загубите од промената во објективната вредност на ХВ расположливи за продажба (разлика помеѓу сметководствената амортизирана вредност и објективната вредност) треба да се признаат како нереализирани директно во главнината, во позицијата „Ревалоризациони резерви,“. Друштвото пресметува одложен данок на добивките или загубите од промена во објективната вредност, во висина на пропишаната стапка во Законот и евидентира одложени даночни обврски, во случај на евидентирани добивки од промена во курсните разлики кои произлегуваат од последователното мерење се признаваат во Билансот на успех.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)
Г Финансиски средства (продолжува)

Кај ХВ кои се чуваат до доспевање при последователното мерење, преку процесот на амортизација на набавната вредност, се генерираат добивки/загуби во Билансот на успех – приходи/расходи од камати: купонска камата и амортизација на дисконтот/премијата.

Депризнавање на финансиските инструменти

Друштвото врши депризнавање на ХВ во случаите кога ја губи контролата над договорените права кои произлегуваат од нив, односно кога истите ќе ги продаде, кога истите ќе доспеат или на друг начин оттуѓат. Во моментот на депризнавање на ХВ расположливи за продажба (продажба, доспевање и сл), кумулативните нереализирани добивки/загуби кои претходно биле признаени во главнината се депризнаваат од капиталот и нето добивките/загубите се пренесуваат и признаваат во Билансот на успех како реализирани добивки/загуби. Во портфолиото до доспевање, ХВ се депризнаваат при доспевање на дел или целосно доспевање на главницата.

Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба”) и дека тој случај (или случаи) на загуба влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат. При обезвреднување се разгледува секое финансиско средство поединечно. Износот на загубата претставува разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на средството) дисконтирани со примена на оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Доколку причините за обезвреднување исчезнат, претходно признаениот износ на загуба поради обезвреднување Друштвото го ослободува / анулира преку коригирање на сметката за загуба поради обезвреднување и го вклучува во Извештајот за сеопфатна добивка. Ослободувањето на загубата поради обезвреднување не може да резултира во сметководствена вредност која го надминува износот на амортизираната набавна вредност на средството, доколку не било признаено обезвреднување.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство класификувано како расположливо за продажба. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Г Финансиски средства (продолжува)

тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради безвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради безвреднување се анулира преку добивки или загуби. Останатиот износ, до новата објективна вредност, Друштвото го третира како зголемување на објективната вредност на средството и се признава во останата сеопфатна добивка.

Фактори/индикатори за постоење на оштетување се:

- Значајна финансиска потешкотија на издавачот на финансискиот инструмент или должникот;
- Фактичко прекршување на договорот, како што е неплаќање или доцнење на плаќањата на главницата и каматата;
- Голема веројатност дека должникот ќе влезе во стечајна постапка или во друг вид на финансиска реорганизација;
- Исчезнување на активен пазар за финансиското средство поради финансиски потешкотии;
- Значително и продолжено намалување на објективната вредност под набавната.

Краткорочни побарувања

Краткорочните побарувања се состојат од: побарувања по основ на надоместок од придонеси и надоместок од управување, побарувањата од поврзани субјекти, побарувања по основ на заеми, побарувања по доспееани камати на орочени депозити и хартии од вредност, побарувања од државата по основ на даноци, придонеси и други давачки, побарувања од вработените и други побарувања. Побарувањата се признаваат во моментот кога Друштвото ќе стане странка на договорен однос на датумот на склучената трансакција, на датумот на испорачување на средството или извршување на услуги. Друштвото вообичаено, краткорочните побарувања почетно ги мери по номинална - фактурна вредност, а ги зголемува за камата само доколку тоа е предвидено со договор, односно одлука за исплата.

Ж Материјални вложувања и нематеријални вложувања

Материјалните средства се признаваат како средства во Извештајот за финансиска состојба, само доколку е веројатно дека идните економски користи кои се поврзани со средствата ќе претставуваат прилив за Друштвото и нивната набавна вредност може веродостојно да се измери, и тоа во моментот кога на Друштвото му се пренесени сите ризици и користи од нивното користење за деловни цели.

Нематеријалните средства се признаваат како средства на денот на нивното стекнување, доколку се очекуваат идни економски користи од нивната употреба, доколку набавната

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Ж Материјални вложувања и нематеријални вложувања (продолжение)

вредност на средствата може веродостојно да се измери, имаат сопствен идентитет препознатлив од целината на средствата и се контролирани од страна на Друштвото.

Друштвото ги евидентира материјалните и нематеријалните вложувања според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување. Намалувањето на материјалните и нематеријалните вложувања произлегува од продажбите, расходувањата и пресметаната тековна амортизација.

Последователните издатоци се капитализираат во сметководствената вредност на средствата, само тогаш кога истите ги зголемуваат идните економски користи на тие средства и ја подобруваат состојбата на средствата (се продолжува корисниот век, се зголемува капацитетот, се подобрува квалитетот на производите и услугите, се намалуваат трошоците и сл).

Друштвото на секој датум на Извештајот за финансиска состојба, врши проценка дали постојат докази за оштетување на материјалните и нематеријалните средства (пазарната вредност на средството се намалила повеќе од очекуваното, се намалил периодот на употреба или корисноста на средството, постои физичка или технолошка застареност и сл).

Средствата се оштетени доколку сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ.

Капиталните добивки или загуби кои произлегуваат од овие трансакции се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка. Амортизацијата на материјалните и нематеријалните вложувања се пресметува според праволиниска метода и се распределува врз системска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Стапките на амортизација се така одредени да вредноста на материјалните и нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на неговата корисност.

Применетите годишни стапки на амортизација се следните:

Моторни возила	25%
Мебел и канцелариска опрема	20%
Компјутерска опрема	25%
Останата опрема	10%
Нематеријални средства	20%

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

3 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства на Друштвото ги опфаќаат:

- Парите во благајната (денарска и девизна);
- Трансакциската сметка на Друштвото (денарска и девизна);
- Депозити по видување;
- Издвоените парични средства (бизнис кредитни картички).

Паричните еквиваленти се краткорочни високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик од промената на нивната вредност.

Како парични еквиваленти се класифицираат и депозити кои се краткорочни и со кои Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста.

S Трошоци за користи на вработените

Трошоците за користи на вработените се состојат од:

- Трошоци за краткорочни користи: плати и социјални придонеси, платени отсуства, платени годишни одмори, регрес за годишен одмор, новогодишен надомест, немонетарни користи (здравствена заштита, осигурување и сл), надомест за одвоен живот, доброволно здравствено осигурување и други примања по договори за вработување.
- Долгорочни користи: јубилејни награди, отпремнина за одење во пензија и надомест во доброволен пензиски фонд.

Краткорочните користи се вреднуваат по недисконтиран износ, кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос.

Долгорочните користи се вреднуваат според сегашната вредност т.е. дисконтирани идни парични текови на дефинираните користи на датумот на Извештајот за финансиска состојба. Долгорочните користи се очекува да бидат измирени во период подолг од 12 месеци по датумот на известување. Повторните мерења кај резервирањата за јубилејни награди, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во Билансот на успех. Повторните мерења кај резервирањата за пензии, кои произлегуваат од актуарска добивка или загуба, освен износите вклучени во нето камати, се признаваат во капиталот.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

И Финансиски обврски

Во краткорочни финансиски обврски, Друштвото ги класифицира сите обврски чиј рок на доспевање е до 12 месеци, а во долгорочни финансиски обврски сите обврски чиј рок на доспевање е подолг од 12 месеци.

Друштвото ги признава финансиските обврски како ставка во Извештајот за финансиска состојба, тогаш кога е веројатно дека ќе има одлив на средства кој може веродостојно да се измери.

Финансиските обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка), согласно законските прописи и согласно Одлуките на Друштвото.

Ј Данок на добивка

Основа за пресметување на данокот е добивката утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник, во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди и искажана во Билансот на успех.

Основата се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели и помалку искажаните приходи за даночни цели. Законот за данокот на добивка како даночно непризнаени ги дефинира оние расходи кои не се во функција на дејноста на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи, трошоци за амортизација која е повисока од амортизацијата пресметна по стапки над пропишаните во Номенклатурата на средствата за амортизација, трошоци за месечни надоместоци на членови на органи на управување над висината утврдена со закон, уплати на придонеси за доброволно пензиско осигурување над висината утврдена со закон и сл.).

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)

2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Ј Данок на добивка (продолжение)

Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка). Под реинвестирана добивка се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата заради проширување на дејноста на даночниот обврзник во материјални средства (недвижности, постројки и опрема, освен патнички автомобили, мебел, теписи, бела техника, уметнички дела од ликовната и применета уметност) и нематеријали средства (компјутерски софтвер и патенти).

Данокот на добивка се намалува за извршени донации во спортот, на спортски субјекти корисници на ваучери, издадени од Агенција за млади и спорт, а согласно Законот за спорт.

Даночен период за кој се утврдува данокот на добивка е една календарска година, а обврзник за пресметување и плаќање на данокот е секое правно лице- резидент на Република Северна Македонија кој остварува добивка од вршењето на дејноста во земјата и странство. Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување се пресметува одложен данок. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

К Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од обични акции и е целосно уплатен во ос. паричен изн

Л Законски резерви

Согласно законот за трговски Друштва, Друштвото е обврзано да издвојува законска резерва во износ од 5% од остварената годишна добивка, се додека законските резерви не достигнат износ од 1/10 од основачкиот капитал на Друштвото. На 31 декември 2021 година задолжителната резерва на Друштвото го има достигнато износот од 1/10 основачкиот капитал.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Љ Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицирани како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативен наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка на праволиниска основа во текот на периодот на наемот. Наемите со кои се пренесуваат сите ризици и награди на закупопримачот се класифицирани како финансиски наем. Финансиските наеми се признаваат како средство на почетокот на наемот, по пониската од објективната вредност на средството и сегашната вредност на сите идни плаќања за наемот. Изнајмените средства се амортизираат во тек на корисниот век на средствата. Плаќањата за наем се состојат од плаќања на камата и главница. Covid 19 немаше влијание на превреднување на средствата и обврските, како резултат на промени во плаќањата за наем или каматните стапки. Сите средства земени под наем се користеа во период на Covid кризата и ниту еден договор за наем не беше откажан.

М Останати резерви

Согласно Законот за данок на добивка, даночната основа може да се намали за износот на инвестициите во материјални и нематеријални средства, пропишани во законот. За да може да се искористи даночното ослободување, Друштвото мора да издвои дел од добивката од претходната година во износ кој се очекува да биде инвестиран во материјални и нематеријални средства во тековната година.

Н Резервирања

Резервирањата се признаваат кога има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервирањата се утврдуваат преку дисконтирање на очекувани идни парични текови користејќи стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни претпоставки за временската вредност на парите и ризиците поврзани со обврската. Резервирањата се состојат од резервирања за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање.

2 Основи за подготовка на финансиските извештаи (продолжение)
2.3 Сметководствени политики (продолжение)

Њ Споредбени податоци

Друштвото направи одредени рекласификации и повторни прикажувања на споредбените информации во овие финансиски извештаи со цел да се обезбеди подобра презентација и споредливост со тековната година. Рекласификациите и повторните прикажувања не влијаат на финансискиот резултат за годината, вкупните средства и вкупните обврски.

Подетални информации се дадени како што следи:

1. Промена на класификација - Во текот на 2021 година, Друштвото ја промени класификацијата на паричните текови од наплатени камати од „Парични текови од основната дејност“ во „Парични текови од инвестициони активности“ за да ја рефлектира посоодветно природата на овие парични текови. Споредбените износи во Извештајот за паричниот тек беа коригирани заради конзистентност. Како резултат на ова, за 2020 година, наплатените камати во износ од МКД 16.166 илјади беа рекласификувани од „Парични текови од основната дејност“ во „Парични текови од инвестициони активности“.

3 Управување со ризици

Активностите на Друштвото се изложени на различни видови ризици и заради тоа се потребни анализи, евалуации, прифаќање и раководење на одредено ниво на ризик. Целта на Друштвото е да постигне оптималност помеѓу ризикот и приносот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти за финансискиот резултат на Друштвото. Политиките за управување со ризик се дизајнирани на тој начин да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспоставуваат соодветни ризични лимити и контроли. Друштвото по потреба ги ревидира политиките за управување со кредитен, пазарен, ликвидносен и оперативен ризик.

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Република Северна Македонија.

Кредитниот ризик претставува веројатност дека издавачот на должничките инструменти и депозитите нема да биде во можност целосно или делумно да ги измири обврските во роковите на достасување.

Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти.

3 Управување со ризици (продолжение)

Изборот на инструменти во кои се инвестира се врши во согласност со интерните акти на Друштвото, при што основни критериуми за избор се следните:

- Должнички инструменти: стапка на принос до доспевање (YTM), валута, траење и рок до доспевање.
- Депозити во банки:
- ❖ Критериуми за избор на банка: се користат лимитите на изложеност кон поединечни банки, кои се утврдени врз основа на интересен модел за класификација на квалитет на банки, а во функција на управување со кредитниот ризик;
- ❖ Критериуми за избор на конкретен депозитен аранжман: стапка на принос – каматна стапка, вид на каматна стапка (фиксна или варијабилна), валута, рок до доспевање, посебни клаузули во договорот и сл.

При избор на инструмент, особено се има во предвид валутата на инструментот, за што изборот се врши согласно направената анализа на односот меѓу:

- каматните стапки на инструментите во денари и евра и
- валутниот ризик, кој произлегува од оценката на веројатноста за промена во курсот на денарот и кој би резултирал во намалување на главнината на Друштвото под законски минималната главнина изразена во евра.

Кредитниот ризик кај вложувањата во депозити, Друштвото го следи преку постојана анализа на способноста на банките да ги исполнат обврските кон Друштвото кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни.

Менаџментот на Друштвото е на став дека со законските ограничувања и определбата да се чуваат хартиите од вредност на неопределен рок, со можност за нивно оттуѓување кога за тоа ќе се јави потреба може да управува со кредитниот ризик кај хартиите од вредност.

Со оглед на квалитетот на пласираните средства раководството на Друштвото не очекува некоја од договорените страни да не ги исполни обврските.

А Кредитен ризик

На денот на составување на Извештајот за финансиска состојба, концентрацијата на кредитниот ризик е претставена преку депозити во домашни банки како и преку државни обврзници.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

3 **Управување со ризици (продолжение)**

A **Кредитен ризик (продолжение)**

A.1 **Максимална изложеност на кредитен ризик пред давање колатерал или други кредитни зголемувања (продолжение)**

	Максимална изложеност	
	2021	2020
Депозити – орочени	275.039	296.994
Парични средства и парични еквиваленти	54.276	72.406
Хартии од вредност		
- Должнички инструменти	353.706	302.530
Останати финансиски средства	17.645	14.851
31 декември	700.666	686.781

Раководството е убедено во неговата способност да води контрола и да одржува минимална изложеност на кредитен ризик на Друштвото која произлегува од портфолиото на депозити и вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба.

Останатите финансиски средства содржат пресметани приходи од управувачка провизија и побарувања за надоместоци од придонеси. Друштвото не гледа кредитен ризик поврзан со овие средства, со оглед на тоа што истите се наплаќаат директно од средствата на фондовите.

A.2 **Депозити**

Депозитите се дадени подолу:

	31 декември 2021	31 декември 2020
Ниту се достасани, ниту оштетени	327.565	365.870
Нето	327.565	365.870

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

3 Управување со ризици (продолжение)
A Кредитен ризик (продолжение)
A.2 Депозити (продолжение)

За целите на следење на кредитниот ризик, Друштвото ги анализира депозитите врз основа на категоризација на банките која ја врши Народната банка на Република Северна Македонија.

Според категоризацијата, големи банки се банки со вкупна актива над 40,85 милијарди МКД, средни банки се банки со вкупна актива од 10,2 милијарди МКД до 40,85 милијарди МКД и мали банки се банки со вкупна актива помала од 10,2 милијарди МКД.

Друштвото има вложувања во депозити во големи, средни и мали банки како што е прикажано подолу:

	2021	2020
Депозити во големи банки	109.057	129.676
Депозити во средни банки	163.355	174.351
Депозити во мали банки	55.153	61.843
31 декември	327.565	365.870

	31 декември 2021	31 декември 2020
Нето максимална изложеност	327.565	365.870
Без колатерал	327.565	365.870

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

3	Управување со ризици (продолжение)
A	Кредитен ризик (продолжение)
A.3	Должнички инструменти

	31 декември 2021	31 декември 2020
Ниту се достасани, ниту оштетени	353.706	302.530
Нето	353.706	302.530

На следнава табела е дадена анализа на должничките инструменти според нивниот издавач:

2021	Државни обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	353.706	353.706
Вкупно	353.706	353.706

2020	Државни обврзници	Вкупно
Република Северна Македонија	302.530	302.530
Вкупно	302.530	302.530

Кризата со Covid 19 немаше влијание на оштетување на финансиските инструменти. Во 2021 година немаше неисплатени побарувања по основ на вложувања.

3 **Управување со ризици (продолжение)**
A **Кредитен ризик (продолжение)**
A.3 **Должнички инструменти (продолжение)**

Издавачот на должничките инструменти има ББ+ кредитен рејтинг (2020: ББ+ кредитен рејтинг) за долгорочно задолжување според Fitch рејтинг агенцијата.

Финансиските инструменти, мерени по фер вредност, се прикажани во следните нивоа на хиерархија, врз основа на начинот на одредување на објективната вредноста. Ниво 1 – Државни обврзници кои имаат објективна вредност и активен пазар и Ниво 2 – објективната вредност се одредува врз основа на пазарни претпоставки. Во ниво 1 се класификувани обврзници за денационализација. Во ниво 2 се класификувани континуирани обврзници, кои немаат активен пазар. Од 01.01.2019 година започна котација на овие обврзници на Македонска берза, но интерес за тргување со овие обврзници нема или е незначително. Објективната вредност на овие инструменти е проценета врз основа на параметри како што се каматните стапки и дисконтираните идни парични текови користејќи ги стапките кои се тековно важечки за должнички инструменти под слични услови, кредитниот ризик и периодот на доспевање.

2021	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
- Државни обврзници	123.543	230.163	-
Вкупно	123.543	230.163	-
2020	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Должнички инструменти			
- Државни обврзници	69.488	233.042	-
Вкупно	69.488	233.042	-

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на **31 декември 2021**

- З** **Управување со ризици (продолжение)**
А **Кредитен ризик (продолжение)**
А.4 **Концентрација на ризикот на финансиските средства со кредитна изложеност**

Географски регион

Следнава табела ја анализира кредитната изложеност по географски региони.

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Северна Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	275.039	-	275.039
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	353.706	-	353.706
Останати финансиски средства	-	-	17.645	-	17.645
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	54.276	-	54.276
31 декември 2021	-	-	700.666	-	700.666

	Држави од ЕУ	Европски држави кои не се членки на ЕУ	Република Северна Македонија	Други земји	Вкупно
Пласмани во банки - депозити	-	-	296.994	-	296.994
Хартии од вредност - должнички инструменти	-	-	302.530	-	302.530
Останати финансиски средства	-	-	14.851	-	14.851
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	72.406	-	72.406
31 декември 2020	-	-	686.781	-	686.781

З Управување со ризици (продолжение)
Б Пазарен ризик (продолжение)

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како промена во каматните стапки, промена во цените на капиталот и девизните курсеви ќе влијаат на приходите на Друштвото или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Друштвото ги проценува пазарните ризици и максималните загуби кои можат да се очекуваат, а кои се базираат на претпоставки за различни промени на пазарните услови. Раководството на Друштвото поставува граници за ризикот кој што може да се прифати и којшто редовно се следи.

Б.1 Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакции во странска валута. Изложеноста на валутен ризик, во најголема мера произлегува од вложувањата во финансиски инструменти, поточно должнички хартии од вредност, и се манифестира преку влијание на вредноста на хартиите од вредност, деноминирани во странска валута кои се чуваат во портфолиото расположиви за продажба. Друштвото го следи и управува со валутниот ризик преку месечна анализа на портфолиото на Друштвото.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има средства и обврски искажани во ЕУР и тоа:

- државни обврзници во ЕУР во износ од МКД 276.886 илјади (2020: МКД 226.353 илјади) вклучени во позицијата Хартии од вредност.
- одложени даночни обврски во износ од МКД 2.396 илјади (2020: МКД 2.789 илјади) вклучени во позицијата Одложени даночни обврски.
- обврски за службен пат во износ од МКД 30 илјади (2020: МКД 0), вклучени во позицијата: Останати обврски

На 31 декември ако курсот зајакне/ослабне за 5% во однос на ЕУР, а останатите променливи останат исти, капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за околу МКД 13.723 илјади (2020: МКД 11.170 илјади), најмногу како резултат на курсните разлики на државни обврзници.

Б.2 Каматен ризик

Ризикот од промена на каматните стапки е застапен кај активата на Друштвото, поточно кај вложувањата во депозити и долгорочни хартии од вредност, наспроти пасивата каде во досегашното работење нема каматоносни обврски, или истите се незначителни.

Друштвото управува со каматниот ризик преку следење на трендовите на каматните стапки, пресметка и следење на просечните каматни стапки, проценка на идните движења на каматните стапки, адекватно структурирање на инвестирањата на слободните парични средства и склучување на договори со фиксни приноси.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

3 Управување со ризици (продолжение)
Б Пазарен ризик (продолжение)
Б.2 Каматен ризик (продолжение)

На 31 декември 2021 година Друштвото нема каматоносни обврски, додека каматоносната актива се состои од државни обврзници со фиксна каматна стапка, долгорочни и краткорочни депозити со фиксна и променлива каматна стапка.

Просечната каматна стапка на депозитите на 31 декември 2021 изнесува 1,90% (2020: 2,31%).

Депозитите со променлива каматна стапка учествуваат во вкупните депозити со 12,7% (2020: 11,3%).

Во 2021 година имаше промена на каматните стапки кај депозитите со варијабилна каматна стапка од 1,32% на 1,07% и од 0,99% на 0,83%.

На датумот на известување доколку каматните стапки на депозитите со променлива каматна стапка се помали/поголеми за 0,5%, а останатите променливи останат исти, добивката на Друштвото ќе се намали/зголеми за МКД 205 илјади (2020: МКД 205 илјади).

Анализа на финансиските инструменти според видот на каматна стапка

	Фиксна каматна стапка	Варијабилна каматна стапка	Вкупно
Пласмани во банки – депозити	233.558	41.481	275.039
Парични средства и парични еквиваленти	54.276	-	54.276
Хартии од вредност- Должнички инструменти	353.706	-	353.706
Вкупно 2021	641.540	41.481	683.021
Пласмани во банки – депозити	255.938	41.056	296.994
Парични средства и парични еквиваленти	72.406	-	72.406
Хартии од вредност- Должнички инструменти	302.530	-	302.530
Вкупно 2020	630.874	41.056	671.930

З **Управување со ризици (продолжение)**
Б **Пазарен ризик (продолжение)**
Б.3 **Ценовен Ризик**

Друштвото е изложено на ценовен ризик поради промена на објективната вредност на должничките хартии од вредност – државни обврзници класифицирани во портфолиото расположиви за продажба. Ефектот од промената на објективната вредност директно не влијае на резултатот од тековното работење, заради тоа што промените во објективната вредност се евидентираат во останата сеопфатна добивка. За управување со ризикот од промена на цената на инвестициите во должнички инструменти, Друштвото го диверзифицира своето портфолио.

Ако цените на должничките хартии од вредност, се зголемат/намалат за 2% на 31 декември 2021 година, а сите други варијабли останат исти капиталот на Друштвото ќе се зголеми/намали за МКД 7.074 илјади (2020: МКД 6.051 илјади).

3 Управување со ризици (продолжение)

Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик претставува веројатност од случување на негативни настани кои ќе доведат до неможност Друштвото да ги исполнува достасаните обврски.

Најголемиот ризик кој што произлегува од продолжената пандемија со Covid 19 е поврзан со можното негативно влијание на порастот на стапката на невработеност во земјата врз придонесите коишто се плаќаат од страна на членовите во двата фонда.

Со оглед на фактот што повлекувањето на придонесите од двата фонда е регулирано со закон и значителен дел од придонесите на членовите сè уште не ги исполнуваат условите за повлекување, раководството не предвидува значително негативно влијание на пандемијата со Covid 19 врз Друштвото, неговата финансиска состојба и ликвидност. Сепак, Друштвото не може да ја исклучи можноста дека во случај на повторно воведување на ограничувачки мерки, како и нивно засилување, а следствено на тоа и влијанието на овие мерки на економското опкружување во кое работи Друштвото, нема да имаат негативно влијание врз Друштвото, неговата финансиска состојба и врз оперативните резултати на среден рок во однос на остварување на планираната стратегија. Во моменталните околности, Друштвото го проценува овој ризик на ниско ниво. Раководството продолжува внимателно да ја следи состојбата и соодветно ќе реагира со цел да се намали влијанието на ваквите настани и околности во моментот на нивното случување.

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво и известува за месечната и кварталната ликвидносна позиција. Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото.

Во досегашното работење Друштвото било во можност да ги подмири сите доспеани обврски. Сите финансиски обврски на Друштвото доспеваат во рок од една година по 31 декември 2021.

Табелата подолу претставува анализа на обврските на Друштвото, по групи според остатокот на периодот сметан од датумот на Извештајот за финансиската состојба до датумот на доспевање.

З **Управување со ризици (продолжение)**

В **Ликвидносен ризик (продолжение)**

2021	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Останати финансиски обврски	7.754	7.723	424	-	-	15.901
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	7.754	7.723	424	-	-	15.901

2020	Доспевање до 1 месец	Доспевање од 1 до 3 месеци	Доспевање од 3 месеци до 1 година	Доспевање од 1 до 5 години	Доспевање над 5 години	Вкупно
Останати финансиски обврски	39.441	7.325	523	-	-	47.289
Вкупни обврски (договорен датум на доспевање)	39.441	7.325	523	-	-	47.289

Кризата со Covid 19 немаше влијание на промена на условите на финансирање.

З Управување со ризици (продолжение)

Г Оперативен ризик

Оперативниот ризик е специфичен вид на ризик кој што настанува заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи, луѓе или заради надворешни настани. Дефиницијата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратешкиот ризик и ризикот од губење на угледот (репутација).

Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со Политиката за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и со Методологијата за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, каде е пропишана постапката за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативните ризици, како и евиденција и известување за несакани настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Процесот на управување со оперативните ризици се подобрува во континуитет преку подготовка на нови интерни акти со кои се уредува ова поле. Усвоена е нова Методологија за управување со ризици на Сава пензиско друштво а.д. Скопје со која покрај останатите видови на ризици е дефиниран и процесот на управување со оперативни ризици на Друштвото. Со Методологијата е уреден и процесот на пријава на реализирани несакани настани како и контролните механизми за митигација на идентификуваните ризици. Редовно се спроведуваат обуки на вработените за да се запознаат со процесот на управување со ризици на Друштвото.

Д Управување со капитал

Политиката на Друштвото е да одржува стабилност на капиталната база со цел да се задоволат законските барања, да се задржи довербата на пазарот и да се одржи идниот развој на бизнисот.

Според законските барања, капиталот на Друштвото треба да изнесува најмалку 9,8 милиони ЕУР, од моментот кога средствата на двата фонда со кои управува ќе надминат 800 милиони ЕУР. На 31.12.2021 година, вредноста на двата фонда изнесува ЕУР 804,8 милиони, а капиталот на Друштвото, во износ од ЕУР 11,1 милиони е повисок од законски минималниот (ЕУР 9,8 милиони), за 1,3 милиони ЕУР.

Ѓ Државна помош поради Covid 19

Во Covid кризата Друштвото нема користено државна помош.

4 Проценки при примена на сметководствените политики

Друштвото врши проценки и претпоставки кои влијаат на презентираниите износи на средствата и обврските. Друштвото врши резервирања на трошоци кои се однесуваат на тековната година, кои земајќи ги во предвид искуството од минатото, очекувањата за идните настани и влијанието на други фактори, се верува дека се разумни.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

5	Приходи од камати на вложувања во депозити	2021	2020
	Приходи од камати на долгорочни депозити	5.675	6.756
	Приходи од камати на краткорочни депозити	311	426
	Приходи од камати на депозити по видување и флексибилни депозити	660	639
		6.646	7.821
6	Приходи од камати од вложувања во хартии од вредност	2021	2020
	Приходи од камати на хартии од вредност расположиви за продажба	9.658	9.275
		9.658	9.275
7	Останати приходи	2021	2020
	Приходи од укинати резервации	-	70
	Приходи од курсни разлики	1.356	788
	Останати приходи	1.218	2.227
		2.574	3.085
8	Материјални трошоци	2021	2020
	Наемнини	6.077	6.092
	Одржување и заштита	5.121	5.490
	Трошоци за телефонија и телекомуникациски услуги	2.468	2.450
	Потрошена енергија	1.058	865
	Отпис на ситен инвентар	168	11
	Потрошени сировини и материјали	113	147
	Останати услуги	584	562
		15.589	15.617

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

9 Трошоци за вработени

	2021	2020
Нето плати	30.446	28.673
Трошоци за даноци на плати	2.971	3.019
Придонеси за задолжително социјално осигурување	12.367	11.709
Придонеси за доброволно пензиско осигурување	2.424	2.440
Други надоместоци на вработените	3.903	3.398
Резервирања за користи на вработени	446	255
Трошоци за службени патувања	411	220
	52.968	49.714
Број на вработени на последниот ден од периодот	39	37

10 Останати нематеријални расходи

	2021	2020
Донација	5.230	4.233
Ревизорски и консултантски услуги	5.123	5.078
Курсни разлики	1.626	53
Надомест за лиценци	1.543	1.469
Репрезентација	972	451
Резервирања по основ судски спорови	348	-
Банкарски услуги	227	214
Надоместоци на членови на Надзорен одбор	153	150
Трошоци за камати	133	80
Членарини и такси	41	39
Останати расходи	576	353
	15.972	12.120

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

11 Данок на добивка

	2021	2020
Данок на добивка	7.632	8.355
	7.632	8.355

	2021	2020
Бруто добивка	117.102	105.775
Пресметан данок по стапка од 10%	11.710	10.577
Зголемен за :		
- Непризнати расходи за даночни цели	1.013	1.019
Намален за :		
- Извршени вложувања од добивката	(268)	(241)
- Донации во спортот	(4.823)	(3.000)
Данок на добивка	7.632	8.355

12 Парични средства и парични еквиваленти

	2021	2020
Флексибилни депозити	52.526	68.876
Трансакциска сметка	1.748	3.509
Парични средства во благајна	2	21
	54.276	72.406

Флекси депозити се краткорочни депозити во неколку банки на кои Друштвото има можност за слободни уплати и повлекување на средствата и кои ги користи за управување со ликвидноста.

13 Депозити

	2021	2020
Орочени депозити во домашни банки	275.039	296.994
- Тековни	110.690	119.827
- Нетековни	164.349	177.167

Депозитите се пласирани во:

- ТТК Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 2 и 1 година (2020: 2 години) и каматна стапка од 0,75% и 0,35% (2020: 0,75%).
- Шпаркасе Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 2 години (2020: 3 и 2 години) и каматна стапка од 1,20% и 0,7% (2020: 3,20% и 0,70%).
- Стопанска Банка АД Битола со оригинален рок на доспевање од 3 и 1 години (2020: 3 години) и каматна стапка од 1,60% и 0,80% (2020: 3,60%).
- Уни Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 5 години (2020: 3 и 5 години) и каматна стапка од 4% (2020: 3,25% и 4%).
- Халкбанк АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 0 години (2020: 3 години) и каматна стапка од 0% (2020: 3%).
- Силк Роуд Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 2 години (2020: 3 и 2 години) и каматна стапка од 2% и 1,8% (2020: 2% и 1,8%).
- Прокредит Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање од 3 и 2 години (2020: 3 години) и каматна стапка од 2,6% и 2,05% (2020: 2,6%).
- Стопанска Банка АД Скопје со оригинален рок од 3 години (2020: 3 години) и каматна стапка од 2,30%, 2,20% и 0,83% (2020: 2,30%, 2,20% и 0,99%).
- Комерцијална Банка АД Скопје со оригинален рок од 3 години (2020: 3 години) и каматна стапка 1,07% (2020: 1,32%).
- Централна кооперативна банка со оригинален рок на доспевање 3 и 2 години (2020: 0) и каматна стапка 2,1% и 1,3% (2020: 0).
- Капитал Банка АД Скопје со оригинален рок на доспевање 1 година (2020: 0) и каматна стапка 2,50% (2020: 0).

Износот на депозити вклучува недоспеана камата од МКД 2.039 илјади (2020: МКД 1.994 илјади).

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

14	Хартии од вредност	2021	2020
	Расположливи за продажба:		
	Државни обврзници	353.706	302.530
		353.706	302.530

*** Движење на хартии од вредност**

	2021	2020
Почетна состојба	302.530	291.612
Курсни разлики	(244)	722
Камата додадена на главница	518	241
Купувања	70.306	14.190
Амортизација на дисконт	536	652
Доспевања	(16.498)	(12.796)
Промена во фер вредност	(3.442)	7.909
	353.706	302.530

Државните обврзници вклучуваат:

- Обврзници за денационализација (10) во износ од МКД 0 (2020: МКД 1.309 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2012 до 1 јуни 2021.
- Обврзници за денационализација (13) во износ од МКД 3.070 илјади (2020: МКД 4.098 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2015 до 1 јуни 2024.
- Обврзници за денационализација (14) во износ од МКД 16.741 илјади (2020: МКД 20.949 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2016 до 1 јуни 2025.
- Обврзници за денационализација (15) во износ од МКД 14.395 илјади (2020: МКД 17.293 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2017 до 1 јуни 2026.
- Обврзници за денационализација (16) во износ од МКД 4.367 илјади (2020: МКД 5.074 илјади) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2018 до 1 јуни 2027.
- Обврзници за денационализација (18) во износ од МКД 17.819 илјади (2020: МКД 19.951) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2020 до 1 јуни 2029.
- Обврзници за денационализација (19) во износ од МКД 36.438 илјади (2020: МКД 0) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2021 до 1 јуни 2030.
- Обврзници за денационализација (20) во износ од МКД 29.377 илјади (2020: МКД 0) со каматна стапка од 2% годишно. Главницата доспева во 10 еднакви годишни рати почнувајќи од 1 јуни 2022 до 1 јуни 2031.

14 Хартии од вредност (продолжува)

- Континуирана ДО2014/18-0824дк во износ од МКД 2.282 илјади (2020: МКД 2.363 илјади), со каматна стапка од 5% годишно. Главницата доспева во август 2024.
- Континуирана ДО2015/18-0525дк во износ од МКД 16.282 илјади (2020: МКД 16.641 илјади), со каматна стапка од 3,5% годишно. Главницата доспева во мај 2025.
- Континуирана ДО2015/35-0825дк во износ од МКД 2.236 илјади (2020: МКД 2.287 илјади), со каматна стапка од 3,5% годишно. Главницата доспева во август 2025.
- Континуирана ДО2016/03-0131дк во износ од МКД 50.004 илјади (2020: МКД 51.964 илјади), со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во јануари 2031.
- Континуирана ДО2016/23-1031дк во износ од МКД 6.145 илјади (2020: МКД 6.367 илјади), со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во октомври 2031.
- Континуирана ДО2017/05-0132дк во износ од МКД 1.820 илјади (2020: МКД 1.877) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јануари 2032.
- Континуирана ДО2017/08-0332дк во износ од МКД 4.841 илјади (2020: МКД 4.989) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во март 2032.
- Континуирана ДО2017/14-0532дк во износ од МКД 2.303 илјади (2020: МКД 2.372) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во мај 2032.
- Континуирана ДО2017/20-0732дк во износ од МКД 15.593 илјади (2020: МКД 16.040) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јули 2032.
- Континуирана ДО2017/19-0732дк во износ од МКД 12.006 илјади (2020: МКД 12.353) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во јули 2032.
- Континуирана ДО2017/27-0932дк во износ од МКД 4.777 илјади (2020: МКД 4.910) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во септември 2032.
- Континуирана ДО2017/32-1032дк во износ од МКД 2.384 илјади (2020: МКД 2.449) со каматна стапка од 3,8% годишно. Главницата доспева во октомври 2032.
- Континуирана ДО2019/11-0834дк во износ од МКД 1.324 илјади (2020: МКД 1.332) со каматна стапка од 2,55% годишно. Главницата доспева во август 2034.
- Континуирана ДО2019/12-0934 во износ од МКД 28.642 илјади (2020: МКД 28.418) со каматна стапка од 3,10% годишно. Главницата доспева во септември 2034.
- Континуирана ДО2019/15-1134 во износ од МКД 31.955 илјади (2020: МКД 31.680) со каматна стапка од 3% годишно. Главницата доспева во ноември 2034.
- Континуирана ДО2019/16-1234дк во износ од МКД 3.778 илјади (2020: МКД 3.789) со каматна стапка од 2,45% годишно. Главницата доспева во декември 2034.
- Континуирана ДО2019/02-0149дк во износ од МКД 23.993 илјади (2020: МКД 23.553) со каматна стапка од 4,3% годишно. Главницата доспева во јануари 2049.
- Континуирана ДО2020/02-0235 во износ од МКД 15.503 илјади (2020: МКД 15.359) со каматна стапка од 2,9% годишно. Главницата доспева во февруари 2035.

Во износот на обврзниците е вклучена и камата од МКД 5.629 илјади (2020: МКД 5.111 илјади).

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

14 Хартии од вредност (продолжува)

15 Останати финансиски средства

	2021	2020
Однапред пресметани приходи (управувачка провизија)	15.328	13.150
Побарување за надоместок од придонеси	2.317	1.701
	17.645	14.851

16 Останати средства

	2021	2020
Однапред платени трошоци	2.777	2.141
Останати средства	78	170
	2.855	2.311

17 Материјални вложувања

Набавната вредност на материјалните вложувања, соодветната амортизација и сегашната вредност на 31 декември 2021 година е прикажана подолу:

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на				
01.01.2021	3.255	8.670	3.761	15.687
Нови набавки	2.825	1.000	305	4.130
Расходување			(9)	(9)
Отуѓување/продажба на основни средства		(35)		(35)
Состојба на				
31.12.2021	6.080	9.635	4.058	19.773
	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Акумулирана амортизација				
Состојба на				
01.01.2021	3.255	6.730	3.599	13.585
Амортизација за годината	106	1.007	62	1.174
Расходување			(8)	(8)
Отуѓување/продажба на основни средства		(13)		(13)
Состојба на				
31.12.2021	3.361	7.724	3.653	14.738
	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Сметководствена вредност				
Состојба на				
01.01.2021	-	1.940	162	2.102
Состојба на				
31.12.2021	2.720	1.911	405	5.035

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи

на и за годината што завршува на 31 декември 2021

17 Материјални вложувања (продолжува)

	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 01.01.2020	3.255	7.954	3.659	14.868
Нови набавки	-	716	102	819
Состојба на 31.12.2020	3.255	8.670	3.761	15.687
	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Акумулирана амортизација				
Состојба на 01.01.2020	3.255	5.824	3.552	12.631
Амортизација за годината	-	906	48	954
Состојба на 31.12.2020	3.255	6.730	3.599	13.585
	Моторни возила	Компјутери	Мебел и останата опрема	Вкупно
Сметководствена вредност				
Состојба на 01.01.2020	-	2.130	107	2.237
Состојба на 31.12.2020	-	1.940	162	2.102

На 31.12.2021 година, Друштвото нема дадено материјални средства како залог.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

18 Нематеријални вложувања

	<u>Софтвер и лиценци</u>
Набавна вредност	
Состојба на 01.01.2021	20.069
Нови набавки	1.264
Состојба на 31.12.2021	<u>21.333</u>
Акумулирана амортизација	
Состојба на 01.01.2021	17.399
Амортизација за годината	985
Состојба на 31.12.2021	<u>18.384</u>
Сегашна вредност	
На 1 Јануари 2021	2.670
На 31 Декември 2021	<u>2.949</u>
	<u>Софтвер и лиценци</u>
Набавна вредност	
Состојба на 01.01.2020	19.037
Нови набавки	1.032
Состојба на 31.12.2020	<u>20.069</u>
Акумулирана амортизација	
Состојба на 01.01.2020	16.502
Амортизација за годината	897
Состојба на 31.12.2020	<u>17.399</u>
Сегашна вредност	
На 1 Јануари 2020	2.534
На 31 Декември 2020	<u>2.670</u>

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

19 Останати финансиски обврски

	2021	2020
Обврски спрема добавувачи	630	584
Пресметани трошоци	11.076	10.596
Пресметани трошоци (надомест за МАПАС)	4.165	36.109
Останати обврски	30	-
	15.901	47.289
Тековни	15.901	47.289
Нетековни	-	-

20 Обврски за користи на вработените

	2021	2020
Обврски за резервирања за користи на вработени	3.007	2.104
	3.007	2.104

Друштвото прави Резервирања за користи за вработените: јубилејни награди и отпремнина за пензионирање. Износот на резервирањата за јубилејни награди и отпремнина за пензионирање се утврдува земајќи ги предвид следните претпоставки:

- Дисконтен фактор од 1,98 (за период од 1 до 9 години) и 2,2% (за период од 10+ години) (2020: 1,4% и 3%).
- Број на вработени подобни за правото на користи и
- Идните зголемувања на платите имајќи го во предвид општиот индекс на зголемување на плати, промоциите и зголемувањата на платите како резултат на зголемување на минатиот труд. Користена е стапка за долгорочен раст на плати од 2,93% (2020: 2,9%).

2021	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Вкупно
Состојба на 1 Јануари	718	1.386	2.104
Нови резервации	83	210	293
Искористени резервации	-	-	-
Зголемување во дисконтираниот износ	14	29	43
Трансфер во останата сеопфатна добивка	414	-	414
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)	-	153	153
	1.229	1.778	3.007
Тековни	-	-	-
Нетековни	1.229	1.778	3.007

20 Обврски за користи на вработените (продолжува)

2020	Отпремнина за пензионирање	Јубилејни награди	Вкупно
Состојба на 1 Јануари	679	1.240	1.919
Нови резервации	70	185	255
Искористени резервации	-	-	-
Зголемување во дисконтираниот износ	16	31	47
Трансфер во останата сеопфатна добивка	(47)	-	(47)
Трансфер во приходи (Извештај за сеопфатна добивка)	-	(70)	(70)
	718	1.386	2.104
Тековни	-	-	-
Нетековни	718	1.386	2.104

21 Останати обврски

	2021	2020
Обврски спрема вработени	3.227	3.857
	3.227	3.857

22 Одложени даноци

Одложен данок се пресметува заради привремените разлики помеѓу вредностите кои се користат како основа заради оданочување и сметководствените вредности на средствата и обврските заради финансиско известување. Тековната важечка даночна стапка е користена за утврдување на одложениот данок на добивка.

	Средства		Обврски	
	2021	2020	2021	2020
Хартии од вредност-расположливи за продажба	-	-	(3.041)	(3.385)
	-	-	(3.041)	(3.385)
Тековни	-	-	(3.041)	(3.385)
Движење на одложените даночни обврски:				

	На 1 јануари 2021	Признаен во БУ	Признаен во останата сеопфатна добивка	На 31 декември 2021
Хартии од вредност-расположливи за продажба	3.385	-	(344)	3.041
Одложени даночни обврски	3.385	-	(344)	3.041

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

23 Основна главнина

На 31 декември 2021 година, основната главнина на Друштвото се состои од 21.200 акции (31 декември 2020 година: 21.200 обични акции). Номиналната вредност по акција изнесува 100 ЕУР искажана во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на денот на издавањето на акциите.

Акциите носат право на глас во Собранието на Друштвото, право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото. Секоја акција на имателот му носи право на еден глас на собранието на акционери.

Акционер	Број на акции	Вредноста на акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Позаваровалница Сава ДД	21.200	100	2.120.000	100%
ВКУПНО	21.200		2.120.000	

Вкупната вредност на основната главнина изразена во МКД, по среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на денот на издавањето на акциите изнесува МКД 130.001 илјади.

24 Акумулирана добивка

	2021	2020
Акумулирана добивка- слободна за распределба	82.063	155.453
Акумулирана добивка- ограничена за распределба	416.952	296.140
	499.015	451.593

Согласно законските барања, капиталот на Друштвото заклучно со 31 декември 2021 година треба да изнесува најмалку ЕУР 9,8 милиони (МКД 604 милиони), следствено на тоа што средствата на двата фонда со кои управува Друштвото имаат вредност помеѓу ЕУР 800 милиони и ЕУР 900 милиони. Акумулираната добивка, како дел од капиталот има значајно влијание во достигнувањето на овој износ. Друштвото е должно во секое време да го одржува овој износ на главнина, па според тоа акумулираната добивка не може целосно да се распредели на акционерите.

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

25 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти на Друштвото согласно член 3, став 3 од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и член 4, став 12 од Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување се: Сава осигурување а.д Скопје, Сава стејшн Скопје, Заваровалница Сава ДД, Позаваровалница Сава д.д. Љубљана Сава неживотно осигурување АДО Белград, Сава осигурување д.д подружница Хрватска, како и членовите на клучниот менаџерски персонал. Состојбата на вкупните вложувања и вкупниот обем на остварени трансакции со поврзаните субјекти изнесуваат:

Сава осигурување АД Скопје

	2021	2020
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Осигурување на материјални средства -опрема	15	14
Доброволно здравствено осигурување	530	438
Премии за осигурување на менаџери	147	163
Други премии за осигурување	144	30
Агентски трошоци	27	19
Останати неспомнати приходи	9	-
	872	664

	2021	2020
Побарувања и обврски		
Обврски за извршени услуги	451	371

Сава Стејшн Скопје

	2021	2020
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Услуги за регистрација	4	5
Други трошоци за службен пат	2	-
	6	5

Заваровалница Сава ДД

	2021	2020
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Наем на ИТ инфраструктура	90	90

Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Белешки кон финансиските извештаи
на и за годината што завршува на 31 декември 2021

Сава неживотно осигурување АДО Белград

	2021	2020
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Префактурирање на трошоци за службено патување	-	15

Позаваровалница Сава д.д Љубљана

	2021	2020
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>		
Префактурирање на трошоци за лиценца за софтвер	116	113

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надоместоци на клучниот менаџерски персонал на Друштвото вклучени во Трошоци за вработените (белешка 9) се како што следува:

	2021	2020
Краткорочни користи за клучниот менаџерски персонал	14.049	14.231
Долгорочни користи за клучниот менаџерски персонал	34	21

Вкупните надоместоци на членовите на Надзорниот Одбор, кои не се вработени во Друштвото, вклучени во Останати нематеријални расходи (белешка 10) се како што следува:

	2021	2020
Надоместоци за членови на НО (надворешни лица)	153	150

26 Обврски по основ на оперативен наем

Обврските по основ на оперативен наем произлегуваат од договорите за оперативен наем со НЛБ Банка АД Скопје.

	2021	2020
До една година	3.395	3.360
Од една година до пет години	-	-
Над пет години	-	-
Вкупно	3.395	3.360

27 Неизвесни обврски

Друштвото е вклучено во судски постапки од своето редовно работење. Раководството на Друштвото не очекува овие судски спорови да имаат значаен ефект врз финансискиот резултат на Друштвото.

28 Настани по датумот на известување

По датумот на составување на билансот не се случиле настани од материјално значење, кои треба да се прикажат во финансиските извештаи.